

Проектот е
кофинансиран од ЕУ

IPA Cross-Border Programme
CCI Number 2007CB16IPO007

ИНФОРМАТИВНО ГЛАСИЛО НА ПРОЕКТОТ:

„ВАЛОРИЗАЦИЈА
НА ОБНОВЛИВИТЕ
ИЗВОРИ НА
ЕНЕРГИЈА ВО
ПОГРАНИЧНАТА
ОБЛАСТ“

ФАКТИ за проектот:

Буџет:

94.499,79 Евра

Целни Групи:

Населението во Општина Зрновци (МКД) и Општина Белица (БГ), Локалните и регионални власти во Источниот плански регион (МКД) и дистриктот Благоевград (БГ)

Крајни корисници:

Населението во двете општини; населението од регионите во пограничната област; потенцијалните инвеститори

Контакт:

Дијана Цекова, *Проектен координатор*
dijana.cekova@gmail.com

Кети Николова, *Финансиски експерт*
nikolovaketi@yahoo.com

ПОЧИТУВАНИ,

Ефектите од глобалното затоплување се чувствуваат силно во целиот пограничен регион, додека обновливите извори на енергија (ОИЕ) се користат главно во Бугарија. Оваа состојба е погубна за економскиот развој на страната на Република Македонија во пограничната област. Во пограничниот регион, што се односува на ОИК, единствено се вршени истражувања за поширокото подрачје, додека локалното население се во најголем случај не се доволно запознаени со огромниот потенцијал на овој вид на енергија во борбата против глобалното затоплување. Иако има можности за привлекување на инвестиции во секторот на обновливите извори на енергија на страната на Македонија, недостатокот од детални истражувања и спречиени проекти кои се готови да им се посочат на инвеститорите, го кочат развојот во овој сектор. Истото ова важи и за помалите населени места на Бугарска страна, каде инвестициите во обновливите извори на енергија може да биде една од движечките сили за одржлив развој и создавање на работни места.

Исто така, населението во овој регион не е во голема мера свесен за дејствата кои што се потребни за намалување на емисијата на штетни гасови и глобалното затоплување.

КАКО ПРОЕКТОТ ЌЕ ПРИДОНЕСЕ за адресирање на овие прашања?

Проектот ќе ја зголеми свеста за животната средина во регионот преку промовирање на одржливо и еколошко користење на обновливите извори на енергија. Исто така, проектот ќе даде појасна и подетална слика за потенцијалот на обновливите извори на енергија преку комплетна проценка на териториите на двете општини, а додека физибилити студијата ќе ги открие потенцијалните проекти за инвестирање и нивниот потенцијал за намалување на емисијата на штетни гасови. Овие проекти ќе бидат ставени во заедничко портфолио за да бидат претставени пред инвеститорите и на тој начин ќе ја подобри можноста за инвестиции за заштита на животната средина. Податоците од проценката ќе служат за елаборација на иновативни ГИС алатки за демонстрација на различните видови на обновливи извори на енергија и нивните карактеристики. Преку кампања за подигање на свеста и семинари за заинтересираните страни, како и јавноста, ќе бидат претставени придобивките за животната средина преку користењето на „зелената енергија“.

СОНЦЕТО е бесплатна и достапна енергија која може да биде употребана на многу начини

Начини на користење на обновливите извори на енергија

Почнувајќи од овој број, ќе бидат претставувани различните видови на извори на обновлива енергија и начините на нивно користење. Во овој број ќе биде претставена сончевата енергија како извор на обновлива енергија.

СОНЧЕВА енергија

Фотоволтаична енергија: Ја користи сончевата енергија за производство на електрична енергија, на која работат ТВ, радио, компјутер итн. Фотоволтаичниот систем работи на дневна светлина, не на директна изложеност на сонце.

Соларна термална енергија: Се користи за загревање на водата и таа вода потоа може да се користи за различни намени како на пример за туширање.

Пасивна топлина: тоа е топлината која што ја добиваме природно од Сонцето.

ПРОЦЕСОТ

НА ПРЕТВОРАЊЕ НА СОЛАРНАТА
ЕНЕРГИЈА ВО ЕЛЕКТРИЧНА

Фотоволтаичните системи користат ќелии за да ја претворат сончевата радијација во електрична енергија. Ќелиите се составени од еден или два слоја од полу-проводници. Кога се изложени на сончево зрачење, околу нив се создава електрично поле околу слоевите и на тој начин електричната енергија протекува. колку е појако зрачењето на сонцето, толку е поголем протокот на струја. Најупотребуван материјал како полу-спроводник е силиконот, елемент кој што најчесто се наоѓа во песокот. Нема ограничувања за користењето на овој елемент.

